

بررسی پژوهش‌های معتبر با موضوع عوامل کلیدی موفقیت پروژه‌های مشارکت بخش دولتی - خصوصی در بازه سال‌های ۱۹۹۰ تا ۲۰۱۷

سید مصطفی میرقاسمی^۱، سید یاسر بنی‌هاشمی^۲

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد گرایش مهندسی و مدیریت ساخت، گروه مهندسی عمران، دانشگاه فردوسی مشهد،

sm.mirghasemi@mail.um.ac.ir

۲- عضو هیئت علمی گرایش مهندسی و مدیریت ساخت، گروه مهندسی عمران، دانشگاه فردوسی مشهد،

y.banihashemi@um.ac.ir

چکیده:

به دلیل رشد فزاینده نیاز کشورها به توسعه زیرساخت‌ها، و به تبع آن، گسترش استفاده از توان مالی و تخصصی بخش خصوصی در انجام پروژه‌های زیرساخت، شناسایی عوامل کلیدی موفقیت در پروژه‌های مشارکت بخش دولتی-خصوصی به یکی از مهم‌ترین موضوعات در سال‌های اخیر بدل گردیده است. این مقاله، به مرور سیستماتیک مطالعات مرتبط با موضوع عوامل کلیدی موفقیت در پروژه‌های مشارکت بخش دولتی-خصوصی که بین سال‌های ۱۹۹۰ تا ۲۰۱۷ انجام شده‌اند پرداخته است. نتایج این پژوهش نشان داد که چگونه رغبت پژوهشگران به تحقیق در این موضوع از سال ۱۹۹۰ سیر افزایشی داشته است. علاوه بر این، بررسی‌ها نشان داد که کشورهای غنا، نیجریه، اندونزی و انگلستان، بیشترین مقالات چاپ شده در این موضوع را به خود اختصاص داده‌اند. عوامل کلیدی موفقیتی که بیش از دیگر عوامل، در مطالعات انجام شده مورد توجه قرار گرفته‌اند، به ترتیب فراوانی عبارت بودند از: (۱) تقسیم و تخصیص مناسب ریسک، (۲) کنسرسیوم خصوصی قوی، (۳) چارچوب قانونی مناسب، و (۴) حمایت سیاسی. نتایج این پژوهش همچنین نشان داد که روش پرسشنامه و مطالعه موردی، بیشترین روش‌های مورد استفاده در این پژوهش‌ها بوده‌اند. این پژوهش می‌تواند مسیری روشن را پیش روی پژوهشگرانی که به موضوع عوامل کلیدی موفقیت در پروژه‌های مشارکت بخش دولتی-خصوصی علاقه‌مند هستند باز نماید و به شرکت‌ها و سازمان‌های بخش‌های دولتی و خصوصی که به دنبال مشارکت در این نوع قراردادها هستند کمک نماید تا پیش از ورود به این عرصه، توانمندی‌ها و الزامات این نوع همکاری را برآورده نمایند.

کلمات کلیدی: عوامل کلیدی موفقیت، مشارکت بخش دولتی-خصوصی، پروژه‌های زیرساخت

۱. مقدمه:

پس از بحران جهانی اقتصادی در سال‌های ۲۰۰۷ و ۲۰۰۸، دولت‌ها چه در کشورهای توسعه یافته و چه در کشورهای در حال توسعه، رغبت زیادی برای استفاده از سیاست مشارکت بخش دولتی-خصوصی پیدا کردند. بسیاری از دولت‌ها در سراسر دنیا، برای به حداقل رساندن کمبودهای زیرساختی خود، به دنبال استفاده از سرمایه و تجربیات بخش خصوصی هستند. با توجه به افزایش استفاده از اینگونه مشارکت‌ها در سال‌های اخیر، تحقیقات زیادی در حوزه‌هایی همچون مدیریت ریسک [۱، ۲]، مدیریت روابط [۳]، پایداری اقتصادی [۴] و تدارکات [۵] پروژه‌های مشارکتی انجام شده است.

در دهه اخیر، یکی از حوزه‌های مشارکت بخش دولتی-خصوصی که مورد توجه زیادی واقع شده است، عوامل کلیدی موفقیت در اینگونه پروژه‌ها بوده است. این موضوع در مطالعه مروری انجام شده توسط کی و همکاران [۶] بر روی مطالعات